

Varianter af Christian IV kronemønt 1618 - 1621

Når man ser på de pragtfulde kronemønter fra perioden 1618 til 1621 er der et utal af varianter, som fortjener en nærmere beskrivelse. Det må dog straks anføres, at det ikke synes muligt, at skabe sammenhæng mellem de forskellige varianter og de tre forordninger, som udstedes i perioden (jfr. min behandling af skillingsmønt fra samme periode i Harck 2008). Der er imidlertid en gennemgående linie i den tidsmæssige udvikling af såvel kongens portræt på for-siden og kronen på bagsiden. Denne gennemgående linie i udviklingen er sådan set langt hen ad vejen fælles for de to møntmestre (N. Schwabe og J. Post), men jeg vil alligevel behandle mønterne fra de to møntmestre hver for sig. De fælles træk i udviklingen vil så blive fremhævet i et senere afsnit.

Ved den følgende beskrivelse vil det være nødvendigt at kunne skelne, hvornår der er tale om møntværdien krone, og hvornår der er tale om den på møntens bagside fremstillede krone. Jeg vil derfor indføre den konvention, at alle møntværdier er skrevet med stort begyndelsesbogstav, medens krone skrevet uden stort vil referere til en billedlig fremstilling af en krone.

Af Anders Harck

Christian IV med sønnen arveprins Christian (1603-1647) i jagtopstilling. Maleri, olie på lærred, 79 x 94 cm. Kunstner ukendt, ca. 1645. Frederiksborg Slot.

Foto TJH

Forsiden på mønter fra Schwabe

Fra Schwabe findes Dobbeltkroner, Kroner, Halvkroner og Kwartkroner. Ser vi på portrættet er der tre markant forskellige typer (Se Figur 1). Det ene (vist længst til venstre i figur 1) findes kun på Dobbeltkroner fra 1618. Det viser kongen med en besynderlig bøjning af kongens venstre arm. Der findes to stempler med denne lidt uheldige fremstilling af kongen, og jeg antager, at disse stempler er de først fremstillede. De er sikkert blevet noget kritiseret, hvorfor portrættet på følgende stempler er ændret.

Kroner og Halvkroner fra 1618 og begyndelsen af 1619 er forsynet med et heldigere portræt, der er vist som det midterste i figur 1. Her ses kongen i en mere realistisk stilning. Kongen virker ret lille på mønterne, da portrættet hverken når møntens rand foroven eller forneden. Desuden er begge kongens ben næsten strakte, hvilket giver en fornemmelse af en lidt tilbageholdende konge.

Endelig ses til højre i figur 1 en mere selvbevidst fremstilling af kongen, hvor han står med det venstre ben let bøjet og brystet mere fremskudt. Desuden er fremstillingen gjort så stor som muligt, idet den venstre fod forneden og kronen foroven når den ydre perlering (Dette holder ikke helt for Kwartkroner.) Dette portræt ses på Dobbeltkroner fra 1618-19, Kroner fra 1619-21, Halvkroner fra 1619-21 og Kwartkroner fra 1618.

Det forekommer således sandsynligt, at man efter det lidt uheldige portræt med den mærkelige armstilling har fremstillet stempler til Kroner og Halvkroner 1618. Disse er med den lidt tilbageholdende konge. Endelig i slutningen af 1618 er der fremstillet nye stempler til Dobbeltkroner samt stempler til Kwartkroner. Disse sidste 1618-stempler har så fået portrættet med den selvbevidste konge. Da portrættet på Kwart-

kroner ikke helt når den ydre perlering, er det sandsynligt, at disse stempler er fremstillet før de sene stempler til Dobbeltkroner. Denne antagelse er også rimelig ud fra den betragtning, at man har ønsket stempler til samtlige værdier så hurtigt som muligt. Den sene 1618 fremstilling af kongen gentages på Kroner og Halvkroner fra 1619-21, og de nye stempler til Dobbeltkronerne anvendes også i 1619. Kwartkroner findes ikke fra de senere årstal.

Vi ser altså en udvikling fra portrættet med den uheldige armstilling til en fremstilling af en selvbevidst konge, som står med let bøjet venstreben og fremskudt bryst. I figur 1 er de ældste stempeltyper således anbragt til venstre, medens de nyere typer følger længere til højre.

Bagsiden på mønter fra Schwabe

Ud fra bagsidens kroner kan der opstilles en mængde varianter med baggrund i forskellig udformning af de enkelte blade på kronen. Mere markant er nogle forskelle i kronens struktur, og det er denne variation jeg vil hæfte mig ved.

I figur 2 er der vist nogle bagsidekroner. Disse bagsider er i lighed med figur 1 opstillet i en tidsmæssig fremadskridende følge. Vi ser, at de tidlige kroner til venstre (Dobbeltkroner, Kroner, Halvkroner og Kwartkroner) har en ret stilren krone, hvor der faktisk kan trækkes en ret linie ned langs de yderste blade fortsættende ned langs kroneringen. Juvelen på et yderblad er helt indlejret i bladet og vil ikke genere den beskrevne linie ned langs bladet.

I 1619 ændres kronen markant til en mere svulstig krone (midten af figur 2). Juvelen i yderbladene træder frem fra bladet, og yderbladet er svunget, så spidsen mere peger til siden end opad. Desuden står yderbladet mere skævt i forhold til kroneringen. Midterbladet stræber opad og

ender i en ret smal spids, som oftest udgøres af den øverste gren af et kors (se figurer i appendix for type S.K.rv.4), men der kan være tale om en trefliget struktur, hvor den midterste flig udgør bladets spids (se figur 2 for Krone). Denne kronetype kendes ikke fra Kwartkroner. Da Kwartkronerne kun er slået i 1618, stemmer det godt med, at denne kronetype først ser dagens lys i 1619.

Endelig ses til højre i figur 2 en kronetype indført i 1620. Med hensyn til yderbladene minder denne kronetype om den i 1619 indførte, men midterbladet er bredere og ikke opadstræbende. Denne kronetype kendes fra Kroner og Halvkroner.

Forsiden på mønter fra J. Post

Der er større variation i portrættet på mønter fra Post, end det vi har set på mønterne fra Schwabe. Der er imidlertid en helt entydigt bestemt type, som må være den ældste, idet denne type optræder på alle møntværdier i kronemøntserien (Dobbeltkrone, Krone, Halvkrone, Kwartkrone og Ottendedelskrone). Dette portræt er tydeligt karakteriseret ved, at kongens venstre håndled (ikke hånden) hviler på kårdens skæfte.

På alle de efterfølgende portrættyper er det hånden, der hviler på kårdens skæfte. Desuden er der også her tale om et portræt, hvor kongen viser en lidt tilbageholdende attitude. Dette portræt, som er vist til venstre i figur 3, optræder kun i 1618. Da Kwartkrone og Ottendedelskrone kun findes fra 1618, er dette det eneste kendte portræt på disse værdier.

For Kroner ses yderligere to portrættyper i 1618. Jeg antager, at en portrættype med kongen i noget der ligner en ringbrynje (se figur 3 som nr. 2 fra venstre) er den næstældste. Denne smukke portrættype kendes kun fra Kroner. Endnu i 1618 kommer så et tredje portræt, hvor kongen frem-

træder meget selvbevidst bred og mægtig (se figur 3 nr. 3 fra venstre). Dette portræt optræder på Kroner fra 1618-19, Halvkroner fra 1618-21 samt Dobbeltkroner fra 1619.

På Kroner fra 1619 er der så en jævn overgang til en lidt mindre selvbevidst portrættype (se figur 3 til højre), som bliver den eneste type på Kroner i 1620 og 1621.

Bagsiden på mønter fra J. Post

Til at begynde med (1618) er det, ganske som hos Schwabe, en krone, der på siderne kan begrænses af rette linier (se figur 4 til venstre). På Halvkroner er alle kronens blade af samme størrelse, men ellers har disse kroner ikke fem blade af nogenlunde samme størrelse. Yderbladene og midterbladet er markant større end de to mellemlade, og på Krone kan mellemladene mangle helt, så der bliver tale om en trebladet krone. Alle værdier fra Dobbeltkrone til Ottendedelskrone har imidlertid kronetypen med rette linier som begrænsning langs siderne (Se venstre illustration i figur 4).

På Krone og Halvkrone ses dog allerede i 1618 en svulstig krone i stil med de kroner, som optræder hos Schwabe fra 1619 (svungne yderblade, hvor juvelen træder tydeligt frem af bladet), og fra 1619 kendes kun denne svulstige krone (også på Dobbeltkrone). Bladene på kronen varierer ikke så meget som hos Schwabe, og det er for årene 1618 til engang i 1620 fast, at der er tale om en lav krone (Se midterste illustration i figur 4).

Fra engang i 1620 og videre i 1621 er kronen højere (Se højre illustration i figur 4), idet der i mellemladernes og midterbladets nedre del indsættes en lille stav, som løfter selve bladet op. Dette gør, at kronen fremstår markant anderledes, idet den følger den bue, der frembringes af de fire cifre i årstallet over kronen.

S.D.av.1

S.D.av.2

S.K.av.3

S.K.av.4

S.H.av.5

S.H.av.6

S.Kv.av.7

S.D.rv.1

S.D.rv.2

S.K.rv.3

S.K.rv.4

S.K.rv.5

S.H.rv.6

S.H.rv.7

S.H.rv.8

S.Kv.rv.9

Figur 1.

I denne figur ses de forskellige forside-typer fra N. Schwabe.

I øverste række ses stempler for Dobbeltkrone, anden række viser stempeltypen for Krone, tredje række viser stempeltypen for Halvkrone og endelig viser nederste række Kvartkrone.

Til venstre ses de ældste stempeltypen medens de seneste er vist til højre.

Figur 2.

Figuren er opbygget som figur 1., men viser stempeltypen for N. Schwabes bagsider.

P.D.av.1

P.D.av.2

P.K.av.3

P.K.av.4

P.K.av.5

P.K.av.6

P.H.av.7

P.H.av.8

P.Kv.av.9

P.O.av.10

Figur 3.

Forskellige stempeltypen for J. Posts forsider.
Figuren er opbygget som figur 1.

Nederste stempel er dog her fra Ottendedelskronen.

P.D.rv.1

P.D.rv.2

P.K.rv.3

P.K.rv.4

P.K.rv.5

P.H.rv.6

P.H.rv.7

P.H.rv.8

P.Kv.rv.9

P.O.rv.10

Figur 4.

Forskellige stempeltypen for J. Posts bagsider.
Figuren er opbygget som figur 1.

Nederste stempel er dog også her fra Ottendedelskronen.

Det samlede billede

Det fremgår, at der er en tidsmæssig udvikling i både portræt og krone hos begge møntmestre. Portrættet går i retning af en mere selvbevidst og majestætisk fremstilling af kongen. Bagsidens kronemotiv ændres til en mere svulstig krone hos begge møntmestre. Disse parallelle forløb er næppe en tilfældighed.

Da de enkelte stempler imidlertid er meget karakteristiske for de to møntmestre, er der næppe tale om en fælles stempeleksærer. Det parallelle forløb må derfor søge sin årsag i en gensidig inspiration eller en udefra styrende faktor. Det er ud fra mønterne ikke muligt at skelne mellem disse muligheder.

Det kan imidlertid konstateres, at udviklingen sker lidt forskelligt hos de to møntmestre, idet der optræder nogle interessante overgangstyper. Hos Schwabe findes der for Dobbeltkrone, Krone og Halvkrone eksempler på, at det sene portræt (højre illustration i figur 1) er koblet med tidlige kroner (venstre illustration i figur 2). Hos Post er det derimod det tidlige portræt (venstre illustration i figur 3), som kan findes koblet med svulstige kroner (midterste illustration i figur 4). Dette kan findes på Krone og Halvkrone. Hos Schwabe er det således portrættet, der udvikles hurtigst, medens det hos Post er kronen, der hurtigst bliver ændret. Disse interessante overgangstyper (type 2, 5, 9, 16 og 24 i følgende oversigt) er ret sjældne og for Kronernes vedkommende uhyre sjældne, hvorfor det er muligt, at der ligger mig ubekendte overgangseksemplarer af Posts Dobbeltkrone.

Typeoversigt med yderligere varianter

En typeoversigt baseret på disse udviklingsmønstre skal naturligvis samordnes med de kendte systemer, der primært base-

rer sig på møntmestermærket. Desuden er der nogle varianter baseret på mangel eller tilstedeværelse af de tre bogstaver R.F.P. eller spidser mellem kronens blade. Endelig er der som nævnt i indledningen varianter baseret på forskelle i kronens blade, eller der er mindre forskelle i portrættet.

I den følgende typeoversigt har jeg medtaget forskelle i møntmestermærket og forskelle i møntbilledet, som er givet ved de i figur 1 - 4 viste udviklingsmønstre. For hver type er der så yderligere angivet, hvilke iøjnefaldende varianter jeg har kendskab til. Jeg har kun medtaget veldefinerbare forskelle i møntbilledet. Forskelle i punktering og tekst er slet ikke medtaget, idet disse forskelle er behandlet hos Schou.

De angivne varianter er vist ved stempeletyper i det afsluttende appendix. I figur 1 - 4 er stempeletypernes stambetegnelse angivet (f.eks. S.K.av.4 for Schwabe - Krone - forside type 4). Denne stambetegnelse efterfølges så af et punktum og et bogstav for den enkelte variant (se appendix).

I stambetegnelserne benyttes følgende forkortelser:

S: Schwabe	P: Post
D: Dobbeltkrone	K: Krone
H: Halvkrone	Kv: Kvantkrone
O: Ottendelskrone	
av: Forside	rv: Bagside

Med denne nomenklatur vil jeg så opstille følgende typologi. Bemærk at stempeletyperne ikke tager hensyn til møntmestermærket, hvorfor en stempeletype kan forekomme med forskellige mærker - køller, fugl eller et ubestemmeligt mærke.

I oversigten repræsenterer alle figurer en eksisterende mønt, hvorfor der ved sammenligning af stempler fra forskellige typer godt kan optræde forskellige stempler med samme betegnelse.

Serien fra N. Schwabe

1. Tidlig Dobbeltkrone

S.D.av.1 - S.D.rv.1 - 1618

Varianter:

- S.D.av.1 - S.D.rv.1.a (kronen smal med spidser mellem bladene)
- S.D.av.1 - S.D.rv.1.b (kronen smal uden spidser mellem bladene)
- S.D.av.1 - S.D.rv.1.c (uden R.F.P.)
- S.D.av.1 - S.D.rv.1.d (kronen bred med spidser mellem bladene)
- S.D.av.1 - S.D.rv.1.e (kronen bred uden spidser mellem bladene)

2. Overgangs Dobbeltkrone

(Sent portræt - tidlig krone)

S.D.av.2 - S.D.rv.1 - 1618 - 1619

Varianter:

- S.D.av.2 - S.D.rv.1.a (kronen smal med spidser mellem bladene)
- S.D.av.2 - S.D.rv.1.b (kronen smal uden spidser mellem bladene)
- S.D.av.2 - S.D.rv.1.f (som ovenstående men juvelen på yderbladet træder tydeligt frem)

3. Sen Dobbeltkrone

S.D.av.2 - S.D.rv.2 - 1619

Varianter:

S.D.av.2 - S.D.rv.2.a (kronens midterblad ligner en hellebard)

S.D.av.2 - S.D.rv.2.b (kronens midterblad anderledes)

4. Krone med lille portræt

S.K.av.3 - S.K.rv.3 - 1618 - 1619

Varianter:

S.K.av.3 - S.K.rv.3.a (kronen med spidser mellem bladene)

S.K.av.3 - S.K.rv.3.b (kronen uden spidser mellem bladene)

5. Overgangs Krone

(Stort portræt - tidlig krone)

S.K.av.4 - S.K.rv.3 - 1619

Ingen yderligere varianter.

6. Krone med svulstig krone, hvor midtebladet ender spidst

S.K.av.4 - S.K.rv.4 - 1619 - 1620

Varianter:

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.a (kronens midterblad som en hellebard med en springvandskaskade over - mellebladene er et kors dannet af klodser)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.b (kronens midterblad som en hellebard med et kors over - mellebladene er et kors dannet af klodser - punkter mellem bladene)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.c (kronens midterblad som en hellebard med et kors over - mellebladene er et kors dannet af klodser - trekløver mellem bladene)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.d (kronens midterblad som en hellebard med et kors over - mellebladene er et kors dannet af klodser - små brede spidser mellem bladene)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.e (kronens midterblad som en hellebard med et kors over - mellebladene er krukke med kugler over - intet mellem bladene)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.f (kronens midterblad som en hellebard med en springvandskaskade over - mellebladene er et kors med stærkt fligede ender)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.g (kronens midterblad som en springvandskaskade med et stærkt fliget kors over - mellebladene er et kors dannet af klodser)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.h (kronens midterblad som en springvandskaskade med et stærkt fliget kors over - mellebladene er et kors med stærkt fligede ender)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.i (kronens midterblad som en springvandskaskade med et stærkt fliget kors over - mellebladene er dannet af en trefliget struktur)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.j (kronens midterblad som en springvandskaskade med et stærkt fliget kors over - mellebladene er krukke med kugler over)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.k (kronens midterblad som en hellebard med en springvandskaskade over - mellebladene er dannet af trefligede strukturer)

S.K.av.4.a - S.K.rv.4.l (kronens midterblad som en hellebard med en springvandskaskade over - mellebladene er krukke med kugler over)

7. Krone med svulstig krone, hvor midterbladet ender afrundet

S.K.av.4 - S.K.rv.5 - 1620 - 1622

Varianter:

S.K.av.4.a - S.K.rv.5 (kraven på portrættet rager ikke væsentligt ud over den øvrige dragt)

S.K.av.4.b - S.K.rv.5 (kraven rager markant bagud i forhold til den øvrige dragt - kongen står mere stift)

8. Halvkroner med lille portræt

S.H.av.5 - S.H.rv.6 - 1618

Varianter:

S.H.av.5 - S.H.rv.6.a (spidser mellem kronens blade - mellemladene som midterbladet)

S.H.av.5 - S.H.rv.6.b (ingen spidser mellem kronens blade - mellemladene som midterbladet)

S.H.av.5 - S.H.rv.6.c (spidser mellem kronens blade - mellemladene ligner et egeblad)

9. Overgangs-Halvkroner (sent portræt - tidlig krone)

S.H.av.6 - S.H.rv.6 - 1619

Ingen yderligere varianter

10. Halvkroner med stort portræt og bagside med svulstig krone, hvor midterbladet ender spidst

S.H.av.6 - S.H.rv.7 - 1619 - 1620

Varianter:

S.H.av.6 - S.H.rv.7.a (kronens mellemladene er krukke med kugle og spids)

S.H.av.6 - S.H.rv.7.b (kronens mellemladene er firklover og spids)

S.H.av.6 - S.H.rv.7.c (kronens mellemladene ligner et egeblad)

S.H.av.6 - S.H.rv.7.d (kronens midterblad er en trefliget struktur)

11. Halvkroner med svulstig krone, hvor midterbladet ender afrundet

S.H.av.6 - S.H.rv.8 - 1621

Ingen yderligere varianter.

12. Kvartkrone

S.Kv.av.7 - S.Kv.rv.9 - 1618

Ingen yderligere varianter.

Serien fra J. Post

13. Tidlig Dobbeltkrone

P.D.av.1 - P.D.rv.1 - 1618

Ingen yderligere varianter.

14. Sen Dobbeltkrone

P.D.av.2 - P.D.rv.2 - 1619

Ingen yderligere varianter.

15. Tidlig Krone

P.K.av.3 - P.K.rv.3 - 1618

Varianter.

P.K.av.3 - P.K.rv.3.a (kronen fembladet)

P.K.av.3 - P.K.rv.3.b (kronen trebladet)

16. Overgangskrone. Tidligt portræt – svulstig krone

P.K.av.3 - P.K.rv.4 - 1618

Ingen yderligere varianter.

17. Krone, hvor kongen bærer 'ringbrynje'

P.K.av.4 - P.K.rv.4 - 1618

Ingen yderligere varianter.

18. Krone med bred og mægtig konge

P.K.av.5 - P.K.rv.4 - 1618 - 1619

Ingen yderligere varianter.

19. Krone, hvor kongen er knap så bred. Møntmestermærke køller

P.K.av.6 - P.K.rv.4 - 1619 - 1620

Varianter:

P.K.av.6.a - P.K.rv.4.b (kronens mellemlade er krukker med kugler)

P.K.av.6.b - P.K.rv.4.a (kongens hoved tilbagebøjet – kraven er stærkt bølget så krumninger overlapper – kronen på bagsiden har mellemlade, som er små kors)

P.K.av.6.c - P.K.rv.4.c (kongens hoved ikke så tilbagebøjet – kraven er stærkt bølget, men krumningerne overlapper ikke – kronen på bagsiden har mellemlade af nogle ret tynde strukturer)

P.K.av.6.c - P.K.rv.4.a (kongens hoved ikke så tilbagebøjet – kraven er stærkt bølget, men krumningerne overlapper ikke – kronen på bagsiden har mellemlade af små kors)

20. Krone, hvor kongen er knap så bred. Møntmestermærke ubestemmeligt

P.K.av.6 - P.K.rv.4 - 1620

Ingen yderligere varianter.

21. Krone, hvor kongen er knap så bred. Møntmestermærke fugl. Bagsidens krone lav

P.K.av.6 - P.K.rv.4 - 1620

Ingen yderligere varianter.

22. Krone, hvor bagsidens krone er høj

P.K.av.6 - P.K.rv.5 - 1620 - 1621

Ingen yderligere varianter.

23. Tidlig Halvkrone

P.H.av.7 - P.H.rv.6 - 1618

Ingen yderligere varianter.

24. Overgangshalvkrone. Tidligt portræt – svulstig krone

P.H.av.7 - P.H.rv.7 - 1618

Ingen yderligere varianter.

25. Halvkrone med bred og mægtig konge. Møntmestermærke køller

P.H.av.8 - P.H.rv.7 - 1619

Varianter:

P.H.av.8 - P.H.rv.7.a (kronens mellemlade er små kors – midterbladet er smalt ved basis)

P.H.av.8 - P.H.rv.7.b (kronens mellemlade er anderledes – midterbladet er bredt ved basis)

26. Halvkrone, hvor bagsidens krone er lav.

Møntmestermærke fugl

P.H.av.8 - P.H.rv.7 – 1620

Ingen yderligere varianter.

27. Halvkrone, hvor bagsidens krone er høj.

P.H.av.8 - P.H.rv.8 – 1620 - 1621

Ingen yderligere varianter.

28. Kvartkrone

P.kv.av.9 - P.kv.rv.9 – 1618

Ingen yderligere varianter.

29. Ottendedelskrone

P.O.av.10 - P.O.rv.10 – 1618

Ingen yderligere varianter.

Litteratur

Harck A. (2008): Christian IV's skillingemønter 1618-22. Numismatisk Rapport 95.

Schou H.H. (1926): Danmarks og Norges mønter 1448-1923. København 1926.

Appendix

I dette appendix er vist en række stempelvarianter. Variantterne tager udgangspunkt i de i figur 1 - 4 viste stempler. Hvis der for en stempeltipe i en af disse figurer kendes flere varianter, er stempeltypen vist (med suffix .a) sammen med de øvrige kendte varianter (med suffix .b, .c, osv.). Bemærk at stemplet vist med suffix .a ikke nødvendigvis er identisk med det stempel, som er vist i den relevante figur 1 - 4, men der er tale om samme varianttype.

S.D.rv.1.a

S.D.rv.1.b

S.D.rv.1.c

S.D.rv.1.d

S.D.rv.1.e

S.D.rv.1.f

S.D.rv.2.a

S.D.rv.2.b

S.K.av.4.a

S.K.av.4.b

S.K.rv.3.a

S.K.rv.3.b

S.K.rv.4.a

S.K.rv.4.b

S.K.rv.4.c

S.K.rv.4.d

S.K.rv.4.e

S.K.rv.4.f

S.K.rv.4.g

S.K.rv.4.h

S.K.rv.4.i

S.K.rv.4.j

S.K.rv.4.k

S.K.rv.4.l

S.H.rv.6.a

S.H.rv.6.b

S.H.rv.6.c

S.H.rv.7.a

S.H.rv.7.b

S.H.rv.7.c

S.H.rv.7.d

P.K.av.6.a

P.K.av.6.b

P.K.av.6.c

P.K.rv.3.a

P.K.rv.3.b

P.K.rv.4.a

P.K.rv.4.b

P.K.rv.4.c

P.K.rv.7.a

P.K.rv.7.b